

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Lauri Läänemets
Siseministeerium
info@siseministeerium.ee

Teie: 27.03.2024 nr 1-6/2939-1

Meie: 11.04.2024 nr 2.3-4/24/878-2

Arvamuse avaldamine eelnõule (Turvategevuse eeskiri)

Täname, et saatsite Andmekaitse Inspeksioonile (AKI) arvamuse avaldamiseks „Turvategevuse eeskiri“ eelnõu. Edastatud eelnõu osas on AKI-l järgmisel tähelepanekud, millega palume eelnõu menetlemisel arvestada.

AKI näeb probleemi selles, et turvategevuse seaduses (TurvaTS) ei ole toodud, milliseid isikuandmeid töödeldakse (isikutoimiku koosseis peab olema sätestatud seaduse tasandil). Selgust selles küsimuses ei anna ka turvategevuse eeskiri (eeskiri), mis keskendub pigem isikuandmete töötlemise eesmärkidel, jättes samal ajal täpsustamata, millised konkreetset isikuandmed nimetatud eesmärkide saavutamiseks tuleb ja tohib töödelda.

Eeskirja § 20, mis oma nimetusest tulenevalt peaks justkui täpsustama isikutoimikus sisalduvate andmete koosseisu, ainult viitab TurvaTS §-le 15, millest omakorda ei ole piisavalt selge, millised isikuandmed tohib töödelda, et veenduda turvateenistuja nõuetele vastavuses. Näiteks TurvaTS § 15 lg 1 p 4 sätestab, et turvateenistuja peab oma isikuomaduste ja kõlbluse poolest olema sobilik täitma turvateenistuja ülesandeid ning tema käitumine ja eluviis ei tohi ohustada tema enda ega teise isiku turvalisust. Sama paragrahvi lg 8 annab turvaettevõtjale nimetatud nõuetele vastavuse kontrollimiseks õiguse nõuda turvateenistujalt nõuetele vastavust kinnitavat dokumenti. Seejuures jääb arusaamatuks, milliseid isikuandmeid tohib töödelda eesmärgiga tuvastada näiteks, kas isiku eluviis võib ohustada tema enda või teiste turvalisuse ning millise dokumendiga võib isik tõendada, et tema eluviis vastab sätestatud nõuetele. Selline regulatsioon seega jätab turvaettevõtjale ebamõistlikult palju otsustusruumi küsimuses, millised andmed oleksid asjakohased kriteeriumite täitmise kontrollimisel ning milliseid tõendusdokumente saab isikult küsida.

TurvaTS § 4 lg 3 p 4 kohaselt tuleb eeskirjas sätestada nõuded turvateenistuja kehalisele ettevalmistusele. Eeskirja § 9 lg 2 kohaselt kehtestab aga turvateenistuja kehalisele ettevalmistusele nõuded turvaettevõtja ehk sisuliselt jäävad need nõuded ja seega ka nende nõuete täitmise kontrollimiseks kogutavad isikuandmed täielikult määrukses reguleerimata. AKI hinnangul oli seadusandja sooviks kehtestada kehalise ettevalmistuse nõuded määrukses, mitte anda täielik otsustusvõim selles küsimuses turvaettevõtjale, seega peaksid turvateenistuja kehalise ettevalmistuse nõuded olema selgelt sätestatud eeskirjas.

Eeskirja § 14 lg 5 kohaselt kui tervisekontrolli käigus selgub, et tervishoiuteenuse osutaja on turvateenistujale hiljuti teinud protseduure või uuringuid, mida on võimalik töötervishoiuarstil tervisekontrolli tegemisel arvestada, siis ei ole vaja samu protseduure või uuringuid uuesti teha. Selline regulatsioon ei võimalda aru saada kui kaugelt minevikule sõna „hiljuti“ osutub.

Näiteks, kas pool aastat tagasi tehtud uuring on piisavalt hiljuti tehtud? Seletuskirjas võiks selguse huvides täpsustada, kui vana uuringut saab arvesse võtta.

Küsimusi tekitab ka tervisekontrolli uuringute loetelu. Eeskirja § 14 lg 4 justnagu annab ammendava loetelu võimalikest terviseuuringutest. Ka seletuskirjas on selle sätte juures öeldud, et loodava regulatsiooniga kehtestatakse selge loetelu uuringutest, mis turvateenistujale teha tuleks. Sama paragrahvi lg 6 aga annab arstile „vabad käed“ uuringute määramisel. Seega on arusaamatu, milleks on eeskirja lg-s 4 toodud konkreetsete uuringute loetelu, kui arst ei ole sellega seotud ning saab lg 6 alusel ise otsustada, millised analüüsid ja uuringud läbi viia. Arvestada tuleks ka sellega, et tervisekontrolli eesmärgiks ei ole inimesele diagnoosi panemine ja ravi määramine, vaid puhtalt välja selgitamine, kas tema tervise objektiivsed näitajad, nt nägemise tase, vastavad eeskirjas toodud nõuetele (parameetritele).

Mõnede dokumentide säilitamise tähtajad (nt vallasasja hoiulevõtmise protokoll) on topest reguleeritud nii TurvaTS-s kui ka eeskirjas. Samas reguleerimata on jäänud turvamiseks sõlmitud lepingu (mis on eeskirja § 19 p 7 kohaselt turvategevuse dokument) ja eeskirja lisa 4 ehk tervisekontrolli alusel tehtud otsuse säilitamisetähtajad. Eelnõu peab täiendama nimetatud dokumentide säilitamist reguleerivate sätetega.

Seletuskirjas toodud põhjendused erinevate säilitustähtaegade osas on AKI hinnangul puudulikud. Seletuskirjast ei selgu, miks teatud dokumendi on vaja säilitada just kuus kuud, samas kui teist dokumendi on otsustatud säilitada üks aasta. Seejuures on mõlema tähtaja juures eesmärgina toodud välja järelevalve. Seletuskirjas võiks täpsemini selgitada, miks üht dokumenti on vaja säilitada kuus kuus kuud, teist aga sama eesmärgi jaoks terve aasta.

Tervisekontrolli kaardil (eeskirja lisa 2) sisaldub fraas „*Kinnitan andmete õigsust ja luban esitada teabe saamiseks kõigi tervisehäirete kohta päringuid tervise infosüsteemi või raviarstidele*“ on eksitav, kuna tegemist ei ole nõusoleku alusel terviseandmete töötlemisega. Tervisekontrolli tegija on tervishoiuteenuse osutaja, kellel on tervishoiuteenuse korraldamise seadusest tulenev õigus andmeid näha, seega ei ole nõusolek siin üldse vajalik. Järelikult piisab, kui tervisekontrolli kaardil isik kinnitab, et andmed on õiged.

Juhime tähelepanu, et eeskirja § 9 lg 1 üldine sõnastus turvateenistuja isikuomaduste kohta muudab nii lepingu sõlmimise eelse vastavuse hindamise kui ka hilisema kontrollimise keeruliseks. Seletuskirjas võiks täpsustada eeskirjas nimetatud isikuomaduste vajadust just turvateenistuja ametit silmas pidades, vältimaks turvaettevõtja võimaliku liiga laialdast sätte tõlgendust.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Pille Lehis
peadirektor

Irina Meldjuk
irina.meldjuk@aki.ee
+372 6274108